

НЬЮ-ЙОРК / ОЛБАНІ

1

— Тату, я втомилась, — бентежно мовила маленька дівчинка в червоних штанцях і зеленій блузці. — Можна нам перевочити?

— Не зараз, люба.

Він був великим, широкоплечим чоловіком у ношеному, потріпаному вельветовому піджаку і простих коричневих слаксах із саржевої тканини. Вони з дівчинкою трималися за руки і простували Третью авеню Нью-Йорка. Ішли швидко, майже бігли. Чоловік кинув через плече погляд — зелена автівка нікуди не ділась, вона неспішно сунула попід тротуаром.

— Будь ласка, тату. Будь ласочка.

Він глянув на дівчинку і помітив, яке бліде в неї обличчя. Які темні кола під очима. Він підхопив її, посадив собі на згин ліктя, хоч і не знов, чи довго зможе так іти. Чоловік теж був втомлений, а Чарлі — вже не легенька.

О пів на шосту вечора Третя авеню стояла заторована. Наразі вони перетинали 60-ті вулиці, що у Верхньому Іст-Сайді, і ці поперечні дороги були темніші, не такі людні... Та саме цього і боявся чоловік.

Вони наскочили на пані, яка штовхала перед собою ходунок із покупками.

— Ди'ться, куди йдете, ну! — сказала вона і зникла, поглинута спішним натовпом.

Рука натомилася, і він пересадив Чарлі на другу. Знову крадькома кинув назад погляд — зелена автівка так само нікуди не ділася, так само їхала назирці десь за пів квартали від них. Попереду сиділо двоє чоловіків, а на задньому сидінні, здається, влаштувався третій.

«Що мені тепер робити?»

Він не знав відповіді. Був утомлений, переляканий, думати важко. Його захопили розплохом, і ті засранці, певно, це знали. Насправді йому хотілося просто всістись тут, на брудному бордюрі, і плакати від страху та відчая. Але це не відповідь. Він дорослий. Тож доведеться вирішувати за них обох.

«Що нам тепер робити?»

Грошай катма. Після чоловіків у зеленій автівці це, мабуть, найбільша проблема. У Нью-Йорку без грошей взагалі робити нічого. У Нью-Йорку люди без грошей зникають. Просто падають на хіднику, і більше їх ніхто не бачить.

Чоловік іще раз кинув погляд через плече, побачив, що зелена автівка вже трохи близче, і піт по спині й руках потік трохи швидше. Якщо їм відомо вдосталь (а чоловік підозрював, що так і є), якщо відомо, як замало поштовху в ньому насправді лишилось, то вони можуть здійснити спробу взяти їх просто тут і зараз. І байдуже на весь цей натовп. У Нью-Йорку виробляється чудернацька сліпота — коли щось відбувається не з тобою особисто. «А що, як вони графіки на мене складали?» — розpacчливо загадався Енді. Як складали, то знають вдосталь, от і край усьому, хіба що покричати можна. Як складали, то знають алгоритм. Після того як Енді роздобув трохи грошей, чудні речі на певний час припинились. Ті речі, що цікавили їх.

«Іди, не зупиняйся».

«Еге ж, босе. Так-точ', босе. Куди?»

Опівдні він пішов у банк, бо його радар дещо вловив — дивна чуйка, що їх знову настигають. У банку лежали гроші, і в разі потреби Енді й Чарлі могли б утекти. Та чи не дивина? В Ендрю Макті більше не було ніякого рахунку

в «Банку хімічної промисловості Нью-Йорка», ані особистого, ані підприємницького, і жодних заощаджень. Усі його гроші мов розчинились, і саме тоді Енді зрозумів — цього разу півзаходами не обійтися. І невже все це відбулось лише п'ять з половиною годин тому?

Та, може, хоч дрібка лишилася. Одна малесенька дрібка, на «полоскотаті». Від останнього разу минув майже тиждень — той чоловік на межі самогубства, який прийшов на сеанс психотерапії за розкладом, увечері в четвер, та раптом, з таким химерним спокоєм, почав розповідати, як вчинив самогубство Гемінгвей. І вже на виході Енді наче мимохідь підбійняв за плечі цього чоловіка на межі самоубства і підштовхнув. А тепер з тіркотою сподівався, що воно було того варте. Бо, судячи з усього, розплачуватись за це доведеться саме Енді та Чарлі. Він мало не почав надіятись, аби відлуння...

Та ж ні. Енді відштовхнув думку — з жахом і огидою до себе. Такого не можна бажати *нікому*.

Один маленький «лоскіт», ось про що він молився. І все, Господи, тільки «полоскотаті» єдиний раз. Аби стало, щоб витягти нас із Чарлі з халепи.

«Боже мій, а чим ти збираєшся розплачуватись... а той факт, що опісля ти місяць мертвий лежатимеш, мов радіо з перегорілою лампою. Чи й півтора місяця. А може, насправді помреш, і мізки твої нікчемні з вух витечуть. Що тоді буде з Чарлі?»

Вони вже підходили до 70-ї вулиці, і світлофор був їм не в лад. Шлях перешкоджав потік транспорту, на розі, на вузині, ґромадились пішоходи. І раптом Енді збагнув, що ті чоловіки із зеленої автівки саме тут їх і візьмуть. Як зможуть, то, ясна річ, живцем, але якщо виникнуть проблеми... ну, щодо Чарлі вони, певно, теж поінформовані.

«Може, ми їм вже не потрібні живими. Може, вони постановили зберегти собі статус-кво. А як чинять із неправильним рівнянням? Стирають з дошки».

Ніж у спину, пістолет з глушником, а то, не варто виключати, і щось вигадливіше — крапля рідкісної отрути на кінчику голки. Конвульсії на розі Третьої і 70-ї. Офіцер, тут у чоловіка наче серцевий напад стався.

Доведеться покладатися на «лоскіт». Інших варіантів немає.

Вони дійшли до пішоходів, які очікували на розі. На протилежному боці вулиці горіло «НЕ ЙТИ» — непорушно, мовби вічно. Енді озирнувся. Зелена автівка зупинилася. Близчі до хідника двері прочинилися, і з них вийшли двоє в ділових костюмах. Молоді, чисто виголені. Вигляд у них був значно бадьоріший, ніж самопочуття в Енді Makri.

Він почав ліктями торувати стежку в скученні пішоходів, навіжено блукав очима в пошуках вільного таксі.

— Ей, чоловіче...

— А щоб тебе, дядьку!

— Та ну, містере, ви мені на собаку наступили...

— Даруйте... даруйте... — розpacливо промовляв Енді.

Він шукав таксі. А його не було. У будь-який інший час вулиця була б ними забита. Енді відчував, як чоловіки із зеленої автівки женуться за ними, хочуть загарбати його та Чарлі, відвезти бозна-куди, до Крамниці або іншого проклятого місця, чи й що гірше зробити...

Чарлі поклала йому голову на плече і позіхнула.

Енді побачив вільну машину.

— Таксі! Таксі! — загорлав він і несамовито замахав вільною рукою.

Двоє чоловіків позаду Енді кинули ламати комедію і побігли.

Таксі пригальмувало на узбіччі.

— Стійте! — гаркнув один переслідувач. — Поліція! Поліція!

Закричала жінка, що стояла на розі скраю натовпу, а тоді вже й решта кинулись вроztіч.

Енді відчинив задні двері таксі й посадовив Чарлі. Пірнув слідом за нею.

— Аеропорт Ла-Гвардія, і чимшивидше, — сказав він.

— Стривай, водію! Поліція!

Таксист повернув голову на голос, і Енді штовхнув — дуже легенько. Просто по центру чола вп'явся кінджал болю, тоді швидко зник, лишивши по собі слабке бальове вогнище — як-от ранкова мігрень, коли шия за ніч затерпає.

— Гадаю, вони женуться за тим чорношкірим у картатому кашкеті, — звернувся Енді до таксиста.

— Точно, — відповів той і безтурботно від'їхав від тротуару.

Вони рухались по Східній 70-й вулиці.

Енді озирнувся. Двоє чоловіків стояли на узбіччі самою. Решта перехожих нічого спільногого з ними мати не хотіли. Один з двох дістав з-за пояса рацію і взявся щось у ній говорити. Потім вони зникли.

— Той чорношкірий хлоп, — мовив таксист, — що він наробив? Грабонув алкогольну крамницю чи що, як думаете?

— Не знаю, — відказав Енді, намагаючись намислити, як діяти далі, як скористатися таксистом по максимуму і поштовхом по мінімуму. Вони запам'ятали номери таксиста? Треба гадати, запам'ятали. Та в поліцію навряд чи звернуться, тож від несподіванки й сум'яття дадуть їм трохи фори.

— Усі вони наріки, ну, тутешні чорні, — зауважив таксист. — Ви мені не кажіть, я вам сам все розкажу.

Чарлі засинала. Енді зняв вельветовий піджак, склав і підсунув дівчинці під голову. Почала закрадатися слабенька надія. Якщо він правильно обіграє ситуацію, то все може вийти. Пані Фортuna послала Енді розмазню — як він сам таких людей називав, і геть незлостиво. Таксист попався з тої категорії, що їх найлегше штовхати. Те, що треба: білий (з якоїсь причини з азіатами найважче), досить молодий (зі старими майже неможливо) і має середні розумові здібності

(розумних штовхати найлегше, дурних — найважче, а розумово відсталих — неможливо взагалі).

— Я передумав, — сказав Енді. — Відвезіть нас, будь ласка, в Олбані.

— Куди? — Водій витріщився на нього в дзеркалі заднього огляду. — Чоловіче, я не можу взяти замовлення на Олбані, ви з глузду з'їхали?

Енді витяг гаманець, у якому лежала єдина банкнота в один долар. Він подякував Богу, що сів у таксі без куленепробивної переділки — не таке, де в контакт з водієм можна увійти тільки через проріз для грошей. Безпосередній контакт завжди полегшує поштовх. Енді ніколи не міг розгадати, чи справа в психології, чи ще в чомусь, але наразі це було неважливо.

— Я вам дам купюру в п'ятсот доларів, — тихо мовив Енді, — за те, що ви відвезете мене з доњкою в Олбані. Окей?

— Гос-по-ди, містер...

Енді засунув банкноту водію в руку, і коли той опустив погляд, Енді штовхнув... і пресильно. На одну жаску мить він злякався, що діла не буде, що в нього просто нічого не лишилось, що він вишкріб дно бочки ще тоді, коли змусив таксиста побачити неіснуючого чорношкірого чоловіка в картатому кашкеті.

Аж тоді прийшло чуття — і як завжди, в супроводі сталевого кинджала болю. У той же момент шлунок мов обважнів, а кишки зіпились у нудотній судомній агонії. Енді затулив тремтливою рукою обличчя і загадався, чи не блювоне він зараз... або чи не помре. І в ту саму мить йому захотілося померти, як це завжди траплялось, коли він зловживав поштовхом. «Уживай, та міру знай» — хворобливою луною відбивався в голові Енді слоган, що ним якийсь древній діджей закінчував свою передачу. Про що б той слоган не був. І якби в ту саму мить у руку Енді вклали пістолет...

Він скоса глянув на Чарлі — Чарлі, яка спала, Чарлі, яка покладалася на нього, що тато витягне їх із цієї халепи, як

і з усіх інших, Чарлі, яка була певна, що, коли прокинеться, він буде поруч. Так, і з усіх інших халеп, тільки от насправді це була єдина халепа, одна й та сама срана халепа, і вони знову тільки те й робили, що бігли. Десь зсередини на очі тиснула чорна безнадія.

Чуття минуло... та не головний біль. Головний біль дедалі гіршатиме, доки не перетвориться на розгромний тягар, з кожним ударом серця посилатиме червоні спазми в голову та шию. Від яскравого світла очі безжалюно слізитимуться, а шпичаки болю пронизуватимуть плоть за очима. Носові пазухи стуляться, доведеться дихати через рот. У скронях — свердла. Тихі звуки підсилються, звичайні гупатимуть, мов відбійні молотки, а гучні стануть просто нестерпучими. Мігрень дужчатиме, аж доки прийде відчуття, що голову затисли в інквізиторському ковпаку-чавилці. І біль такого ступеня триватиме годин шість, а то й вісім, а то й усі десять. І весь цей час, проведений у лещатах болю, Енді буде майже безпорадним. Чарлі доведеться ним опікуватись. Бачить Бог, уже не вперше... але їм щастило. Та чи завжди отак щаститиме?

— Ой, містере, та я не знаю...

Значить, таксист вирішив, що койтесь щось протизаконне.

— Оборудка чинна, тільки якщо ви нічого не скажете моїй донечці, — постановив Енді. — Останні два тижні вона була зі мною. А завтра зранку вже має бути в матері.

— Право на побачення, — відгукнувся таксист. — Чи мені не знати.

— Розумієте, я мав доправити її туди літаком.

— В Олбані? Мабуть, з Озарка, чи я не правий?

— Точно. Так от, річ у тому, що я до смерті боюся літати. Знаю, звучить як маячня, але це правда. Зазвичай я відвожу її назад машиною, але цього разу колишня на мене напосила, і... не знаю.

Енді й справді не знав. Цю історію він вигадав знічев'я, і тепер вона запросто могла завести його в глухий кут. А виною всьому звичайне виснаження.

— То я вас висаджу в старому аеропорту Олбані, щоб мамка думала, наче ви прилетіли, так?

— Точно так.

У голові гупало.

— І щоб мамка не подумала, що ви якесь там куд-кудах, правду чи ні кажу?

— Так.

Куд-кудах? А це що значить? Біль усе дужчав.

— П'ятсот баксів, щоб на літаку не летіти, — задумливо мовив таксист.

— Як на мене, воно того варте, — сказав Енді й зробив останній маленький поштовх.

І дуже тихо, майже промовляючи на вухо водієві, він додав:

— І як на вас, воно того теж варте.

— Слухайте, — замріяно відгукнувся таксист. — Я від п'ятисот доларів ніколи не відмовлюсь. Ви мені не кажіть, я вам сам все розкажу.

— Окей, — мовив Енді й відхилився назад.

Таксист був задоволений. Не замисловався над недолузькою історією Енді. Не замисловався над тим, як семирічна дівчинка могла поїхати до батька в жовтні на два тижні, коли в школі заняття. Не замисловався над тим, що в обох подорожніх навіть валізки з собою немає. Він ні над чим не замисловався. Бо отримав свій поштовх.

І тепер для Енді прийшов час розплачуватись.

Він поклав руку на ногу Чарлі. Дівчинка міцно спала. Сьогодні після обіду вони без упину бігли — відтоді, як Енді приїхав по ній до школи і висмикнув із заняття другого класу під якимсь пізвутим приводом... бабуся дуже хвора... треба додому... вибачте, що так забираю її посеред уроку. А під всім тим — величезна, нестримна полегкість. Він так боявся, що зазирне в клас до місіс Мішкін і побачить порожній стілець Чарлі та охайнно складені в парті підручники. «Ні, містер Макгі... вона пішла з вашими друзями, години дві

назад... принесли від вас записку... а що, не треба було пускати?» Насунули спогади про Вікі, раптовий жах від спорожнілого в той день будинку. Шалена гонитва за Чарлі. Бо раз вони вже її піймали, ще й як піймали.

Але Чарлі виявилася у школі. На скільки він їх випередив? На пів години? На п'ятнадцять хвилин? Ще менше? Енді не хотілося про це думати. Вони з'їли пізній ланч у «Нейтанз»¹ і решту дня провели на ногах (зараз Енді вже міг собі зізнатися, що тоді ним керувала сліпа паніка): їхали в метро і на автобусах, але здебільшого просто йшли. І тепер Чарлі була виснажена.

Енді кинув на неї довгий, сповнений любові погляд. Бездоганно біляве волосся спускалось дівчинці до плечей. Уві сні Чарлі променіла тихою вродою. Вона була дуже, до болю схожа на Вікі. Енді й собі заплюшив очі.

А на передньому сидінні таксист із подивом глянув на п'ятисотдоларову банкноту, яку дав йому цей чоловік. Заховав її у спеціальну кишеню на поясі, куди складав чайові. Йому не здалося дивним, що пасажир на задньому сидінні розгулював по Нью-Йорку з маленькою дівчинкою та п'ятисотдоларовою купюрою в кишені. Він не замислювався, як заладнає цю справу з диспетчером. Він думав тільки про те, як зрадіє його подружка Глін. Глініс без кінця йому торочила, що таксування — робота тоскна і нецікава. Ну, подивимось, що вона скаже на цю тоскну і нецікаву п'ятисотдоларову банкноту.

А позаду таксиста, відкинувши голову назад і заплюшивши очі, сидів Енді. Головний біль підступав усе більче, неминучий, мов чорний кінь без вершника в похоронному поході. Він чув, як копита того коня цокотять у скронях: *гуп... гуп... гуп.*

На втіках. Він і Чарлі. Енді мав тридцять чотири роки і ще минулого року викладав англійську мову і літературу

¹ «Nathan's Famous» — мережа американських ресторанів, що спеціалізується на хот-догах. (Тут і далі прим. перекл.)

в державному коледжі міста Гаррісон, штат Огайо. Гаррісон був маленьким, сонним університетським містечком. Старий добрий Гаррісон у самому серці центральної Америки. Старий добрий Ендрю Макгі, приязнний і шанований молодик. Пам'ятаєте загадку? Чому фермер — стовп спільноти? Бо завжди стирчить одмітний на своїй ниві.

Гуп-гун-гун — неосідланий чорний кінь із червоними очима скоче коридорами розуму, підковані копита випручутоють м'які сірі грудки мозкової тканини, лишаючи по собі відбитки, що повняться таємничими місячними серпами крові.

Таксист виявився розмазнею. Ще б пак. Одмітний таксист.

Енді задрімав і побачив обличчя Чарлі. А потім воно перетворилось на обличчя Вікі.

Енді Макгі та його дружина, гарненька Вікі. Їй повиривали нігти, один за одним. Чотири вирвали, і тоді вона заговорила. Принаймні такого висновку дійшов Енді. Великий палець, вказівний, середній, підмізинний. А потім — стоп. Я говоритиму. Я розкажу вам все, що хочете. Тільки не кривдьте мене більше. Прошу. Ось так вона все і розказала. А тоді... може, з лихої нагоди... тоді його дружина померла. Що ж, певні обставини сильніші за нас обох, але є обставини, сильніші за нас усіх.

Такі, як, наприклад, Крамниця.

Гуп-гун-гун — неосідланий чорний жеребець все насувається, і насувається, і насувається: гляди, ось кінь вороний.

Енді спав.

І згадував.

Експериментом керував чоловік на ім'я доктор Вонлесс. Він був товстим, лисавим і мав як мінімум одну дивну звичку.

ЗМІСТ

Нью-Йорк / Олбані.....	9
Лонгмонт, Вірджинія: Крамниця	83
Інцидент на фермі Мендерсів	116
Вашингтон.....	172
Ташмор, штат Вермонт	179
Кен і Рейнбъорд	241
Під ковпаком	258
Коли згасло світло.....	267
Маленькі вогні, Великий Брат	330
Ендшпіль	388
Полум'ярка.....	436
Чарлі самотою	484